

MINISTER ZDROWIA

MZ-MD-070-585-1/HZ/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 8.12.09.

nr. 6274 podpis. Sawerna

Warszawa, 2009 -12- 04

SECRETARIA T

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 9.12.09

nr. 8476 podpis. M

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie Senatora Przemysława Błaszczyka skierowane do Ministra Zdrowia w dniu 12 listopada 2009 r. (znak: BPS/DSK-043-2070/09), w sprawie *obowiązujących regulacji prawnych dotyczących postępowania w przypadku martwego urodzenia dziecka*, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Kwestie związane z postępowaniem w przypadku martwego urodzenia dziecka regulują następujące przepisy:

Stosownie do ustawy z dnia 29 września 1986 r. *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688) urodzenie dziecka należy zgłosić w ciągu 14 dni od dnia urodzenia. Jeśli dziecko urodzi się martwe, zgłoszenie tego zdarzenia powinno nastąpić w ciągu 3 dni. Wydane na podstawie ww. ustawy, rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2005 r. *w sprawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka* (Dz. U. Nr 27, poz. 232) precyzuje formę i sposób wypełniania dokumentu: „*Pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka*”. Podkreślić należy, iż przedmiotowe pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka nie stanowi dokumentacji medycznej. W związku z powyższym nie stosuje się do niego kryteriów określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 roku *w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakresie opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania* (Dz. U. z 2006 r. Nr 247 poz. 1819), zgodnie z którymi: poronieniem określa się jako wydalenie lub wydobywanie z ustroju matki płodu, który nie oddycha ani nie wykazuje żadnego innego znaku życia, jak czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni mimo woli, o ile nastąpiło to przed upływem 22

tygodnia ciąży (21 tygodni i 6 dni). Podkreślić należy, że kryterium jest tutaj „oznaka życia”, a nie kryterium czasowe.

W tym miejscu pozwolę sobie przypomnieć, że obowiązujące regulacje prawne zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru kart zgonu oraz sposobu jej wypełniania (Dz. U. Nr 153, poz. 1782 z późn. zm.) i w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153, poz., 1783 z późn. zm), które jednoznacznie zabezpieczają prawo do pochowania dziecka martwo urodzonego, nawet w tych przypadkach, gdy według kryteriów medycznych, a także w myśl przepisów o dokumentacji medycznej nastąpiło poronienie, a nie urodzenie martwe.

Ponadto, przepisy ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (DZ. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2005 r. w sprawie pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka (DZ. U. Nr 27, poz. 232) nie ograniczają obowiązku zgłoszenia urodzenia martwego ze względu na czas trwania ciąży.

Jeśli natomiast, chodzi o przypadki, w których wpisanie niektórych danych jest utrudnione bądź niemożliwe, np. kiedy nie można określić płci martwo urodzonego dziecka, w przypadku określenia płci przy wypełnieniu dokumentów potwierdzających urodzenie martwe dziecka dopuszczalne jest stosowanie „uprawdopodobnienia” danych lub gdy jest to niemożliwe, niepisanie niektórych danych. Tym samym uzasadnione wydaje się zastosowanie analogicznie przepisu art. 67 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego i dokonanie w dokumencie stosownej adnotacji. Jeśli zaś chodzi o „uprawdopodobnienie” dokonywane przez pracownika zakładu opieki zdrowotnej to podstawą może być np. przeprowadzone badanie USG czy inne badania/obserwacje, które w zakresie określenia płci nie dają 100% pewności i dlatego w ich kontekście można używać określenia „uprawdopodobnienie”. Odnosi się ono wyłącznie do wskazań medycznych, nie zaś do odczuć matki.

Należy jednak zaznaczyć, że uprawdopodobnienie płci może (ale nie musi) być dokonane przez pracownika zakładu opieki zdrowotnej. Odmowa wystawienia aktu urodzenia dziecka z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe przez Urząd Stanu Cywilnego nie stanowi przeszkody w możliwości sprawienia pogrzebu.

W związku z powyższym Ministerstwo Zdrowia stoi na stanowisku, że jeśli istnieją dowody potwierdzające ciążę/martwe urodzenie brak jest podstaw do odmowy wystawienia pisemnego zgłoszenia urodzenia dziecka i należy wypełnić je w możliwie szerokim zakresie.

Do Ministra Zdrowia docierają sygnały o kłopotach z interpretacją i niejednolitym stosowaniu przepisów w powyższym zakresie. Minister Zdrowia mając na uwadze fakt, że poronienie jest

to trudne doświadczenie dla rodziców, a w szczególności kobiet, skierował pismo z prośbą o objęcie szczególną opieką kobiety rodzące oraz stosowanie przepisów w tym zakresie do wszystkich szpitali, w których funkcjonują oddziały położnicze.

Jednocześnie informuję, iż zmiany w zakresie zgłoszenia urodzenia muszą nastąpić na poziomie ustawy, która może ewentualnie wprowadzić ograniczenia w zakresie zgłaszania urodzeń. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przygotowuje zmiany Prawa o aktach stanu cywilnego, które obejmą także tę kwestię.

Nie ulega wątpliwości potrzeba zmian także w zakresie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. 00.23.295, z późn. zm.), do której aktami wykonawczymi są rozporządzenia w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełniania oraz w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Powstała ona w zupełnie innej rzeczywistości prawnej, organizacyjnej i gospodarczej. Archaiczność przepisów prawnych skutkuje zasadnością podjęcia prac nad wprowadzeniem zmian, tak aby nowe regulacje odpowiadały istniejącym potrzebom i były dostosowane do aktualnej rzeczywistości.

z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Cezary Rzemek